

KAINUUN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN ESIVALMISTELUN TILANNEKATSAUS

1) ESIVALMISTELUN LÄHTÖKOHDAT

UUDEN KAINUUN MAAKUNNAN VALMISTELUN VISIO

"KAINUTLAATUISEN PALVELEVA JA ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄMAAKUNTA"

= oma-aloitteinen yhteisvastuu uuden Kainuun maakunnan
tulevaisuudesta

< kärkinä palveluiden ja elinvoiman kehittäminen

< hallintokokeilun (2005-2012) pohjalta nousseen edelläkävijyyden päämäärätietoinen
uudistaminen kainuulaisten parhaaksi

Esivalmisteluvaiheen (1.9.2016-30.6.2017) tavoitteet:

- maakuntaan/monialaiseen maakuntavirastoon siirtyvät tehtävät/ nykytilannekartoitus,
- osallistava suunnittelu ja riittävä vuorovaikutus,
- asiakaspalvelutarpeet ja tehtävien tehokkuustarpeet huomioiva muutosprosessi

→ luodaan perustaa ja edellytyksiä uuden maakunnan palvelujen sujuvuudelle ja elinvoimalle

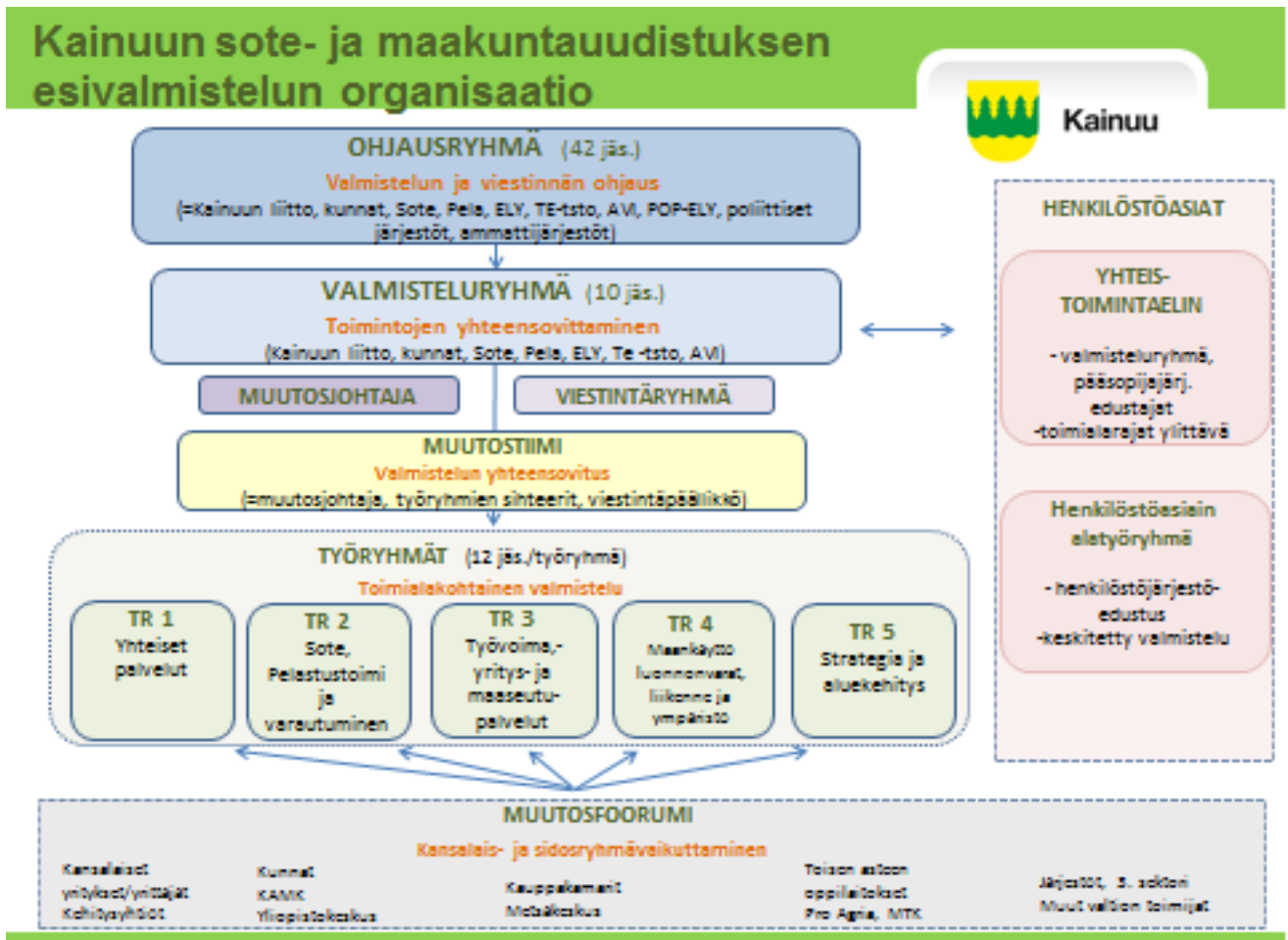
(= nämä näkökulmat kirkkaiksi johtotähdiksi jo esivalmistelussa)

Mittarit:

- Toimenpide-esitysten valmisteluaste väliaikaishallintovaiheen pohjaksi
- Kohderyhmäpalaute muutosviestinnästä
- Palaute osallistamisen ja vuorovaikutuksen kattavuudesta
- Arvioinnit muutosprosessin ohjautumisesta

2) Organisoituminen

Monivaiheisten yhteensovitusten ja tarkennusten jälkeen Kainuun sote- ja maakuntaudistuksen projektioorganisaatio vahvistui esivalmistelun työryhmien tarkkaan kiintiöidyn kokoonpanon osalta marraskuun alussa 2016. Ohjausryhmän päätöksen mukaisesti työryhmien enimmäisjäsenmäärä on 12. Työryhmien puheenjohtajina toimivat ohjausryhmän nimeämät luottamushenkilöt ja sihteerinä valmisteluryhmän edustamista organisaatioista valitut viranhaltijat.

Työryhmät ovat lähtökohtatilanteessa tehtäväjaoltaan ja vastuuhenkilöiltään seuraavat:

1) YHTEISET PALVELUT

(pj. Toivo Sistonen/KOK, sihteeri Ville Turunen/ sote)

- henkilöstö-, talous-, tietohallinto- ja kiinteistöasiat

2) SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI, PELASTUSTOIMI, ENSIHOITO JA VARAUTUMINEN

(pj. Aki Räisänen/VAS, sihteeri Matti Heikkinen/ sote)

3) TYÖVOIMA-, YRITYS- JA MAASEUTUPALVELUT

(pj. Raimo Piirainen/SDP, sihteeri Maija Granqvist/TE-toimisto)

-maakunnan liitolta, ELY-keskuksesta ja TE-toimistosta siirtyvien tehtävien ohella kunnista ja aluehallintovirastosta siirtyvät maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan velvoitteet sekä ympäristöterveydenhuolto ja alueellinen alkoholihallinto

4) MAANKÄYTTÖ, LUONNONVARAT, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

(pj. Antti Komulainen/PS, sihteeri Jari K. Pesonen/ Ely-keskus)

-sisältää maakunnan liitosta, ELY-keskuksesta sekä mahdollisesti kunnista siirtyvät velvoitteet

5) STRATEGIA JA ALUEKEHITYS

(pj. Marisanna Jarva/KESK, sihteeri Heimo Keränen/ Kainuun liitto)

- sisältää maakuntastrategian, -ohjelman sekä toiminnallis-taloudellisen suunnittelun

6) VIESTINTÄRYHMÄ

(pj. viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki, sihteeri Arja A. Korhonen/ Kainuun sote+ liitto)

-uudistuksen muutosviestinnän suunnittelu ja ohjaus

Työryhmien jäsenten valmistelutyötä on voitu tukea asiantuntijayhteistyöllä sekä alatyöryhmäedustuksilla.

Maakuntauudistuksen esivalmistelussa on syyskauden 2016 lopussa mukana noin 150 henkilöä. Kun otetaan huomioon uudistuksen kokonaisuuteen olennaisesti liittyvä sote-osuus ja sen toimintamallien pitkään jatkunut kehittäminen Uusi sairaala –hankkeen työryhmien puitteissa, uuden maakunnan valmisteluun osallistuu suuruusluokkana tässä vaiheessa yhteensä noin 300 henkilöä.

3) TYÖSKENTELY

Esivalmistelun kaikki työryhmät ovat järjestäytyneet ja ryhtyneet suorittamaan valmistelutehtäväänsä ohjausryhmässä 10.10.16 hyväksytyyn projektisuunnitelman ja viestintäsuunnitelman sekä valmisteluryhmän 24.10.16 hyväksymän työjärjestyksen mukaisesti. Työryhmät ovat joulukuun puoliväliin mennessä kokoustaneet 2-5 kertaa. Perinteisten kokousten lisäksi on käytetty sähköpostikokouksia ja mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksiä.

Keskeinen esivalmistelua ohjaava ydinkysymys on:

KUINKA ORGANISAATIOIDEN, TEHTÄVIEN, PALVELUJEN JA HENKILÖSTÖN KOONTI JA UUDEN KEHITTÄMINEN VALMISTELLAAN NIIN, ETTÄ MUODOSTUVA MAAKUNTA PARANTAA ASUKKAIDEN/ASIAKKAIDEN NÄKÖKULMASTA PALVELUJEN SUJUVUUTTA JA ALUEEN ELINVOIMAA ?

Työryhmille on annettu tehtäväksi kartoittaa 30.11.16 mennessä toimialansa palvelujen, toiminnan ja voimavarojen nykytila ja –ympäristö. Työryhmien tulee lisäksi ottaa kantaa 31.12.16 mennessä lakiluonnoksen mukaisesti muodostuvaan tehtävien, palvelujen ja toimintatapojen kokonaisuuteen. Työryhmien on määrä laatia syksyn 2016 valmistelusta väliraportti 4.1.17 mennessä (valmisteluryhmän käsittely 9.1.17 ja ohjausryhmän 23.1.17).

Eriyistä keskustelua työryhmävalmisteluun liittyen on noussut tehtäväkokonaisuuksien rajapinnoista, nykytilaan liittyvien resurssitietojen saatavuudesta sekä tukipalvelujen ja yrityspalvelujen tulevasta järjestämisestä ja palvelukeskusyhtiöiden valmistelun maakunnallisista vaikutuksista. Myös tulevan maakuntastrategian ja sen prosessin luonne, suhde maakuntaohjelmavalmisteluun ja aluekehittämistehtävien vaakatasoinen yhteistyö ja jäsentymisen monialaisessa työryhmävalmistelussa ovat keskusteluttaneet.

Valmisteluryhmä hyväksyi 17.11.16 kansalais- ja sidosryhmävaikuttamiseen keskittyvän, keskustelu- ja työskentelyareenana toimivan muutosfoorumin työskentelytavat. Foorumi on avoin kaikille esivalmistelusta ja maakunnan kehittämisestä kiinnostuneille organisaatioista riippumatta. Muutosfoorumi yhdistää työskentelyssään digitaalisuutta ja työpajatoimintaa sekä välittää vaikutteita työryhmävalmisteluun ja tukee uuden maakuntastrategian ja toimintamallien valmistelua. Foorumin työskentely käynnistyy vuoden 2017 alussa.

Henkilöstöllä – jota valmisteilla olevan muutoksen piirissä on eri organisaatioissa noin 5.000 – on keskeinen merkitys esivalmistelussa. Työryhmissä on henkilöstöjärjestöedustus (2 jäsentä/työryhmä). Lisäksi on nimetty henkilöstöasioita kootusti yt-lain mukaisesti käsittelevä, pääsopijajärjestöjen ja työnantajatahojen edustajista

koottu yhteistoimintaelin. Se on pitänyt ensimmäisen kokouksensa 22.11.16. Yksityiskohtaista valmistelua harjoittava henkilöstöasiain alatyöryhmä on kokoontunut 9.12.16.

Valmisteluryhmän kokouksessa 17.11.16 on valittu ICT-alatyöryhmä (kokoontunut 1.12.16) sekä pelastustoimen, varautumisen ja ensihoidon alatyöryhmä (1. kokoontuminen 13.12.16) ja uudistuksen asianhallintaa suunnitteleva arkisto- ja asianhallintaryhmä (1. kokoontuminen 13.12.16).

Uudistuksen valmistelua ja yhteensovittamista ohjaava valmisteluryhmä on syyskaudella 2016 kokoontunut yhteensä 9 kertaa. Valmisteluryhmää ovat työllistäneet erityisesti esivalmistelun organisointi, projekti- ja viestintäsuunnittelu sekä työryhmävalmistelun ohjeistus ja maakunnallisen valmistelun tilannekuvan ylläpito sekä yhteyksien ja tietojen koordinointi valtakunnalliseen valmisteluun.

Ohjausryhmän ja työryhmien sihteereistä sekä viestintäpäälliköistä ja muutosjohtajasta koostuva muutostiimi on kokoontunut 4.11.16 ja 1.12.16. Tiimi on käsitellyt työryhmätyöhön liittyviä yhteensovitustarpeita.

Muutosjohtaja on osallistunut kahteen Kainuun liiton tarkastuslautakunnan kokoukseen, valtakunnallisen muutosjohtajaverkoston kokouksiin (4 kpl) Helsingissä sekä Kainuun poliittisten ja sitoutumattomien ryhmien kolmeen neuvottelukokoukseen yhdessä valmisteluryhmän puheenjohtajan kanssa. Neuvottelukokous evästä ja linjaa uudistuksen esivalmistelua ja välittää siihen arjen asiantuntijuutta.

Esivalmistelua on hankaloittanut lainsäädännön ja erityisesti sote-valinnanvapauden ja maakunnille valtiolta siirtyvien tehtävien selkiintymättömyys. Toisaalta uudistus tarjoaa jo esivalmisteluvaiheessa Kainuulle vartenotettavan ja täysimääräisesti hyödynnettäväksi tavoiteltavan mahdollisuuden maakuntaitsehallinnon ja – kehittämisen toteuttamiseksi. Avainasiana on käyttää hyväksi uutta luovassa kehittämisessä olevia hyviä käytäntöjä ja digitaalisuutta.

Sote- ja maakuntauudistuksen lakiluonnoskokonaisuudesta annettu yhteinen Kainuu-lausunto on lähetetty määräaikaan 9.11.16 mennessä tiedoksi lakivalmistelua ohjaaville lausunnonpyytäjille. Lakiluonnoksista on annettu valtakunnallisesti 755 lausuntoa, joiden vaikutus lakiluonnoksiin selvinnee ensi vuoden alussa. Lausuntoyhteenveto löytyy linkistä. http://alueuudistus.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1271139/lausuntoyhteenveto-sote-ja-maakuntauudistuksen-lakiluonnoksista-valmistui Todennäköistä on, että hallituksen esitys lakipaketista annetaan helmikuussa 2017.

Esivalmistelua on kuitenkin vietävä maakuntatasolla määrätietoisesti eteenpäin niillä perusoletuksilla ja lähtökohtatiedoilla, jotka ovat tällä hetkellä olemassa. Tärkeää on ylläpitää hyvää valmiutta valmistella nopeasti kärkinäkökulmien (=asiakaspalvelun sujuvuus + elinvoiman parantaminen) pohjalta uuden maakunnan kannalta relevantteja vaihtoehtoja väliaikaishallintoa (1.7.17-1.3.18) ja myöhempiä valmisteluvaiheita varten.

4) VIESTINTÄ

Muutosviestintää ohjaava ja eri organisaatioiden ammattiviestijöistä koostuva viestintäryhmä on kokoontunut aktiivisesti koko syyskauden ajan ja pitänyt 8 kokousta. Viestintäryhmä on valmistellut päätöksentekoa varten mm. uudistuksen logon, viestintäsuunnitelman, viestintäsuositukset, tiedotteen julkaisuprosessikuvauksen ja kansalaisviestinnän toimenpidesuunnitelman sekä osallistunut muutosfoorumin kehittämiseen.

Uudistukseen liittyvä viestintä on mahdollisimman avointa. Kainuun uudistussivusto löytyy osoitteesta <http://www.kainuunliitto.fi/alueuudistus>. Sieltä käyvät selville mm. ohjaus- ja valmisteluryhmien pöytäkirjat ja työryhmien muistiot sekä keskeiset tapahtumat ja valmisteluun osallistuvien henkilöiden yhteystietoja.

Työryhmävalmistelun käyttöön saadaan joulukuussa 2016 yhteiset työryhmätilat. Ne mahdollistavat paikasta riippumattomasti yhteisten valmistelutuotosten rakentamisen ja kommentoinnin sekä työryhmien kokoustyöskentelyn. Työryhmät saavat myös lukuoikeudet toistensa työtiloihin, mikä mahdollistaa yhteensovittamisen tehostumisen.

Valtakunnallista sote- ja maakuntauudistuksen sivustoa voi seurata alueuudistus.fi – linkistä. Sieltä näkyy myös jatkuvasti päivittyvä valtakunnallinen tiekartta <http://alueuudistus.fi/tiekartta/esivalmistelu>, josta käy hyvin ilmi uudistuksen muutoskokonaisuus ja siihen liittyvät tehtäväalueet. UKK-listassa on pikavastauksia usein esille nousseisiin kysymyksiin.

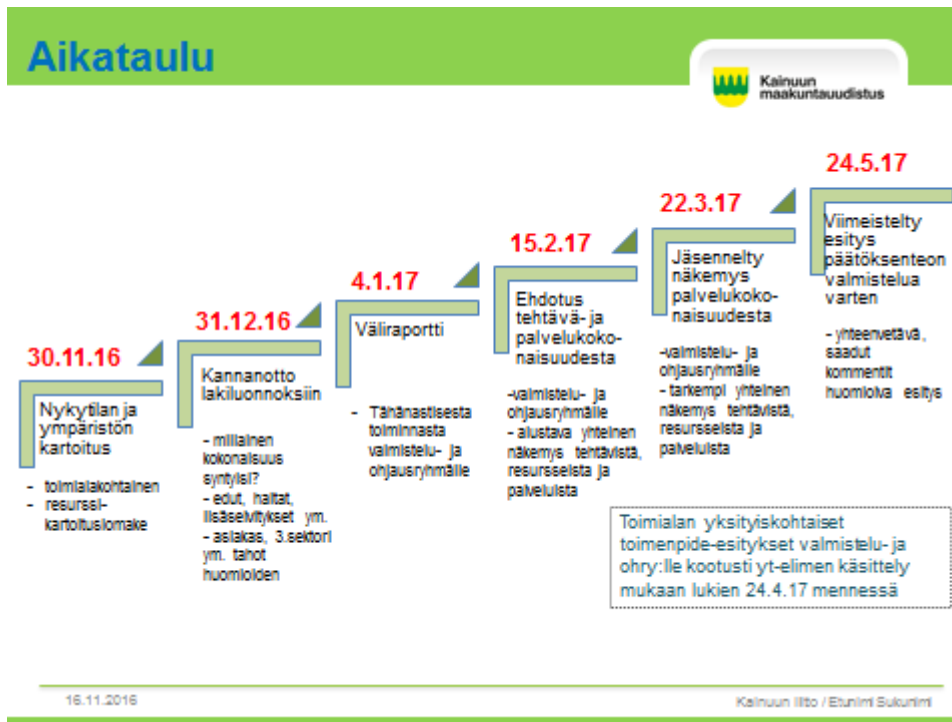
Laajan, valmisteluryhmän organisaatioihin ja muihin sidosryhmiin kohdistuneen esittäytymis- ja perehtymiskierroksen jälkeen syyskuussa startannut muutosjohtaja on käynyt myös kuntakierroksella. Käynnit Puolangalle, Hyrynsalmelle, Sotkamoon ja Suomussalmelle on toteutettu. Kuhmossa järjestettiin 14.12.16 päättäjille tapahtuvan esittelyn jatkoksi myös yleisötilaisuus.

Vuoden 2017 alussa käynnistyy maakuntauudistuksesta kertova kansalaisviestintäkierros viestintäryhmän, kuntien sekä paikallis- ja maakuntamedian yhteistyönä. Kunnittain järjestetään avoimia matalankynnyksen keskustelutilaisuuksia kansalaisille. Kainuulaisten digitaaliseen kuulemiseen käytetään lisäksi valtakunnallista Otakantaa.fi –palvelua.

5) AIKATAULU

Projektisuunnitelman mukainen esivalmistelun aikataulu on seuraava:

Työryhmien perusteelliseksi edennyt organisoitumisvaihe huomioon ottaen työskentely pääsi järjestäytymisvaiheen jälkeen käynnistymään toden teolla marraskuun puolivälissä. Valmisteluvaiheiden mukainen aikataulutusta näin ollen muodostunut tiukaksi. Aikataulussa pysyminen edellyttää suunnitelmallista etenemistä tilanteessa, jossa olennaisia osia annettavasta lainsäädännöstä on vielä avoimena ja resurssitietojen saatavuus vaihtelee.

6) Mikä muuttuu kansalaisen kannalta?

Uudistuksen tavoitteena on turvata rahoituksen niukentumisesta huolimatta kansalaisten arjen sujuvuuden kannalta välttämättömät lähipalvelut mahdollisimman toimivina.

Palvelutuotannossa siirrytään aiempaa enemmän monituottajuuteen. Julkisten toimijoiden ohella myös yksityiset organisaatiot saavat asiakkaiden valintojen perusteella lisää vastuuta palvelutuotannossa. Palveluiden tuottamisessa hyödynnetään jatkossa laajemmin myös kumppanuuksia, monikanavaisuutta ja sähköistämistä.

Yritystoimintaa edistävät palvelut kootaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tarkoituksena on rakentaa yrittäjille yksilöllinen kokonaispalvelu, joka tehostaa voimavarojen käyttöä yritystoiminnan kehittämiseksi.

7) Miten kainuulainen voi vaikuttaa uudistukseen?

Kainuulaiset voivat vaikuttaa uudistuksen valmisteluun seuraamalla esivalmistelun kotisivustoa <http://www.kainuunliitto.fi/alueuudistus>, antamalla valmistelijoille palautetta ja osallistumalla muutosfoorumien työskentelyyn sekä muutosinfoihin ja muihin tapahtumiin. Kotisivustolta löytyvät myös valmistelijoiden yhteystiedot.

Lisätiedot:

Muutosjohtaja Harri Mattila, 044 410 07 34, harri.mattila@kainuu.fi

Valmistelusta on saatavissa ajankohtaista tietoa työryhmien sihteereiltä seuraavasti:

- Yhteiset palvelut: Ville Turunen, 044 797 03 99, ville.turunen@kainuu.fi
- Sosiaali- ja terveystyö, pelastustoimi: Matti Heikkinen, 044 750 24 24, matti.heikkinen@kainuu.fi
- Työvoima-, yritys- ja maaseutupalvelut: Maija Granqvist, 029 503 90 33, maija.granqvist@te-toimisto.fi
- Maankäyttö, luonnonvarat, liikenne, ympäristö: Jari Pesonen, 029 502 38 61, jari.k.pesonen@ely-keskus.fi
- Aluekehitys ja strategia: Heimo Keränen, 044 41 007 41, heimo.keranen@kainuu.fi